

نامه اعتراضی وزیر اقتصاد به گروه اقدام مالی

وزیر اقتصاد در نامه اعتراضی به گروه ویژه اقدام مالی (FATF) خواستار آن شد تا نام جمهوری اسلامی ایران از ذیل توصیه هفت و سایر اسناد مرتبط این نهاد با قطعنامه ۲۳۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد حذف شود.

به گزارش وزارت اقتصاد، توصیه هفت گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در خصوص تحریم‌های هدفمند مرتبط با اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی است که از کشورها می‌خواهد در راستای قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد اقدامات محدود کننده‌ای از قبیل توقیف وجوه و دارایی‌های اشخاص تعیین شده را بدون تأخیر اعمال کند.

قطعنامه ۲۳۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۵ در راستای اجرای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) به اجرای قطعنامه‌های قبلی سازمان ملل متحد در خصوص ایران (۱۳۷۳، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳ و ۱۹۲۹) پایان داد ولی اقدامات محدود کننده‌ای از قبیل اعمال تحریم‌های مالی هدفمند را ایجاد کرد.

بر اساس قطعنامه مزبور مفاد این قطعنامه در یکی از دو شرط: تا هشت سال پس از تصویب برجام (JCPOA) و در صورت اعلام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) قابل اجرا است. بر این اساس با در نظر گرفتن تاریخ تصویب برجام در ۱۸ اکتبر ۲۰۱۵ بند الف در مورد جمهوری اسلامی ایران صدق می‌کند. همچنین نامه‌ای از این خصوص از دبیرخانه سازمان ملل متحد در تاریخ ۱۹ اکتبر به جمهوری اسلامی ایران ارسال شده است.

گزارش

طی روزهای اخیر، برخی کارشناسان، انتقاداتی را به سیاست‌های اقتصادی دولت وارد کرده که اکنون اصلی این انتقادات، انتساب سیاست‌های اتخاذ شده در دولت سیزدهم مبتنی بر تجویزهای صندوق بین‌المللی پول است؛ این دست از کارشناسان مدعی هستند برنامه صندوق بین‌المللی پول موهوم در حال اجراست، به طوری که با اجرائی شدن این برنامه ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف شد، نرخ بهره بانکی افزایش یافت، افزایش قیمت حامل‌های انرژی هم در دستور کار است. شاید در نگاه اول این گزاره مطرح شده این ابهام را ایجاد کند که آیا به واقع سیاست‌های اقتصادی دولت سیزدهم مبتنی بر

تجویزهای سیاستی صندوق بین‌المللی پول بوده است؟ بررسی دقیق‌تر این ادعا به وضوح نشان می‌دهد که پاسخ خیر است. اگر فقط همین سه نمونه از مواردی که منتقدان به عنوان بخشی از سیاست‌های اعلامی صندوق بین‌المللی پول را که به ادعای آنها دولت در اجرای آن از صندوق تبعیت کرده و مورد انتقاد قرار داده است، بررسی کنیم؛ ناصحیح بودن ادعای آنها روشن خواهد شد. این طیف از کارشناسان به عنوان نمونه سه سیاست مانند سیاست‌های نرخ بهره، حذف ارز ترجیحی و افزایش قیمت حامل‌های انرژی را مصادیقی از پیروی مو به موی سیاست‌های تجویزی صندوق بین‌المللی پول اعلام می‌کنند، در حالی که بررسی این سیاست‌ها نشان می‌دهد در هیچ یک از این حوزه‌ها دولت سیزدهم مبتنی بر تجویزهای

چرا ادعاهای اخیر برخی کارشناسان درباره تبعیت دولت سیزدهم از پیشنهادهای سیاستی صندوق بین‌المللی پول نادرست است

سیاست‌های اقتصادی دولت سیزدهم $\neq$ IMF

صندوق بین‌المللی پول عمل نکرده است. اختلاف چهاربرابری نرخ بهره پیشنهادی صندوق با بانک مرکزی در موضوع افزایش نرخ بهره به‌طور واضح صندوق بین‌المللی پول پیشنهاد می‌کند برای مهار تورم باید نرخ بهره توسط صندوق بین‌المللی پول، هدفی جز تخریب و برچسب‌زنی به همراه ندارد و به دور از تحلیل‌های کارشناسی است. در واقع این منتقدان درک صحیحی از تفاوت افزایش ۵ واحد درصدی نرخ سود در دولت سیزدهم با تجویز بیش از ۴ برابری آن توسط صندوق بین‌المللی پول نداشته و این دور را برابر دانسته و دست به تخریب دولت می‌زنند.

سیاست‌های ارزی دولت هیچ نسبتی با توصیه صندوق ندارد در مورد بحث حذف ارز ترجیحی، در

گزارش صندوق بین‌المللی پول اشاره شده که تثبیت نرخ از یکی از عوامل اصلی کاهش نرخ تورم در ایران است. فارغ از این گزاره صندوق بین‌المللی پول، در اقتصاد ایران نیز اثبات شده که نرخ ارز عامل اصلی محرک تورم است و نقش لنگر انتظارات تورمی را ایفا می‌کند. دولت سیزدهم هم از ابتدا تلاش کرد عوامل اقتصادی افزایش نرخ ارز را کنترل کند. افزایش نرخ ارز در پایان سال گذشته نیز ناشی از عوامل غیراقتصادی بود که به بی‌ثباتی حاصل از اغتشاشات برمی‌گشت که خروج سرمایه از کشور را تحریک کرد. پس از فروکش کردن اغتشاشات، با سیاست‌های فعال ارزی بانک مرکزی و اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی بانک مرکزی، ثبات نرخ ارز طی یک سال گذشته تجربه شده و در سال جاری شاهد نوسانات اندک آن بوده‌ایم که

منجر به کاهش التهاب سایر بازارهای مالی و دارایی شده است.

حال این پرسش مطرح می‌شود که طرح این ادعا که دولت سیزدهم به دنبال پیگیری سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول است، چه نسبتی با تثبیت نرخ ارز دارد و اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی چه نسبتی با سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول دارد؟

صندوق بین‌المللی پول اشاره می‌کند که نرخ ارز باید به بازار آزاد سپرده شود و به هیچ کالایی ارز با قیمت پایین‌تر از آن تخصیص نیابد، در حالی که در دولت سیزدهم به منظور حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده به نهاده برخی کالاهای اساسی، ارز با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تخصیص داده می‌شود که هیچ نسبتی با سیاست‌های اعلامی صندوق بین‌المللی پول ندارد. این مغالطه که چون حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی توسط صندوق بین‌المللی پیشنهاد شده پس حذف آن نشانه تبعیت از سیاست‌های صندوق است، نشان از کج‌فهمی یا سوگیری در تحلیل دارد، چرا که دولت سیزدهم پس از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی، با تغییر نحوه تخصیص یارانه و مردمی‌سازی یارانه‌ها، برای جبران افزایش هزینه خانوار و حمایت از اقشار کم درآمد، اقدام به افزایش یارانه نقدی کرد. در این بخش نیز پرسش اساسی از طرح این ادعای مغالطه‌آمیز این است که آیا صندوق بین‌المللی پول بازپرداخت نقدی یارانه را پیشنهاد کرده بود؟ پاسخ واضح خیر است.

سیاست دولت در حوزه انرژی با صندوق تفاوت فاحشی دارد

در حوزه انرژی نیز از ابتدای امر دولت با اتخاذ سیاست‌های غیرقیمتی تلاش کرد تا تنازری موجود میان مصرف و تولید برخی حامل‌های انرژی را از بین ببرد و فعلاً هیچ‌گونه اقدام قیمتی انجام نشده است در حالی که صندوق بین‌المللی پول تجویز قطع هرگونه تخصیص یارانه به حامل‌های انرژی را دارد که هیچگاه این سیاست مدنظر دولت نبوده و طرح این موضوع توسط برخی کارشناسان یک ادعای واهی است.

برآوردهای صندوق بین‌المللی پول از شاخص‌های اقتصاد ایران						
شرح	واحد	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴	واحد
تولید ناخالص داخلی، قیمت ثابت	میلیارد	۱۵,۲۴۴,۱۶۴,۴۶	۱۵,۸۱۹,۸۸۱,۰۰	۱۶,۲۹۰,۷۴۴,۹۱	۱۶,۶۹۶,۰۷۵,۳۷	میلیارد
تولید ناخالص داخلی، قیمت ثابت	درصد تغییر	۴,۷۲	۳,۷۷۷	۲,۹۷۶	۲,۴۸۸	
تولید ناخالص داخلی، قیمت‌های جاری	میلیارد	۶۶,۷۷۴,۵۰۲,۸۴	۱۰۴,۳۵۰,۵۰۰,۰۰	۱۵۸,۰۲۴,۵۷۷,۲۱	۲۱۳,۴۶۸,۴۳۸,۹۵	میلیارد
تولید ناخالص داخلی، قیمت‌های جاری	میلیارد	۲۸۹,۲۹۴	۳۴۶,۴۷۹	۳۶۶,۴۳۸	۳۸۶,۲۱۸	
تولید ناخالص داخلی، قیمت‌های جاری	میلیارد	۱,۴۵۵,۷۴	۱,۶۱۶,۵۴	۱,۷۲۵,۸۷	۱,۸۰۸,۸۹	
تولید ناخالص داخلی، سرانه، قیمت ثابت	پول ملی	۱۷۹,۶۷۸,۳۶۹,۵۵	۱۸۴,۶۱۷,۹۸۶,۹۸	۱۸۸,۲۳۰,۶۶۱,۶۶	۱۹۱,۰۰۳,۹۹۳,۷۱	
تولید ناخالص داخلی، سرانه، قیمت ثابت	پول ملی	۱۵,۵۴۹,۷۶	۱۵,۹۷۷,۲۵	۱۶,۲۸۹,۹۰	۱۶,۵۲۹,۹۱	
تولید ناخالص داخلی، مجموع سرمایه گذاری	میلیارد	۴۱,۳۱۸	۳۹,۹۵۳	۳۸,۹۴۲	۳۸,۴۵۱	
پس‌انداز ناخالص ملی	درصد تغییر	۴۵,۱۷	۴۴,۱۱۹	۴۲,۳۷۹	۴۲,۱۱۷	
تورم، متوسط قیمت مصرف‌کننده	درصد تغییر	۴۰,۲۱۴	۴۵,۷۵۲	۴۷,۰۰۷	۳۲,۵	
تورم، قیمت مصرف‌کننده پایان دوره	درصد تغییر	۳۴,۲۶۹	۵۴,۰۱۴	۴۰	۲۵	
حجم واردات کالا و خدمات	درصد تغییر	۲۱,۷۴۸	۵,۳۸۹	۱۵,۰۳۹	۸,۵۱۶	
حجم صادرات کالا و خدمات	درصد تغییر	۲۰,۶۷۴	۴,۴۶۱	۱۵,۰۳۹	۸,۵۱۶	
حجم صادرات کالا	درصد تغییر	۱۴,۵۰۸	۱,۸۴۷	۲,۳۶۹	۷,۱۲۱	
حجم صادرات کالا	درصد تغییر	۱۳,۹۹۹	۱,۳۰۲	۲,۲۲۹	۷,۴۳۸	
نرخ بیکاری	درصد تغییر	۹,۱۷۵	۹,۳۲	۹,۴۴۴	۹,۶۳۹	
درآمد عمومی دولت	میلیارد	۵,۳۳۵,۶۸۰,۳۱	۸,۵۳۷,۵۹۹,۷۶	۱۳,۰۴۰,۱۸۷,۱۹	۱۷,۹۳۲,۳۵۸,۱۸	
درآمد عمومی دولت	میلیارد	۷,۹۹۱	۸,۱۸۱	۸,۲۲۴	۸,۴	
کل مخارج دولت	میلیارد	۸,۱۵۳,۶۳۴,۴۶	۱۲,۸۰۰,۹۲۸,۸۲	۲۱,۶۵۸,۷۴۴,۸۱	۳۰,۱۷۶,۰۲۴,۲۷	
کل مخارج دولت	میلیارد	۱۲,۲۱۱	۱۲,۲۱۶	۱۲,۲۱۶	۱۴,۱۲۶	
بدهی خالص عمومی دولت	میلیارد	۲۴,۰۸۸,۰۰۰,۰۳۶	۲۹,۹۱۶,۷۶۷,۳۷	۴۰,۴۳۰,۸۶۴,۴۲	۵۴,۵۵۱,۴۸۴,۶۴	
بدهی خالص عمومی دولت	درصد تولید ناخالص داخلی	۳۶,۰۷۴	۲۸,۶۷	۲۵,۵۸۵	۲۵,۵۵۵	
بدهی ناخالص عمومی دولت	میلیارد	۲۸,۳۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۵,۶۰۸,۷۳۲,۳۳	۴۸,۲۸۲,۲۲۰,۶۷	۶۵,۱۶۶,۱۷۸,۲۶	
بدهی ناخالص عمومی دولت	درصد تولید ناخالص داخلی	۴۲,۴۰۴	۳۴,۱۲۴	۳۰,۵۵۴	۳۰,۵۲۷	
موجودی حساب جاری	میلیارد	۱۱,۱۴۵	۱۴,۴۳۳	۱۲,۵۹۴	۱۴,۱۵۶	
موجودی حساب جاری	درصد تولید ناخالص داخلی	۳,۸۵۲	۴,۱۶۶	۳,۳۳۷	۳,۶۶۵	

صندوق بین‌المللی پول گزارش داد

چشم‌انداز مثبت شاخص‌های کلان اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۴

در سال ۲۰۲۴ به میزان ۱/۶ میلیارد دلار بیشتر از ۲۰۲۳ خواهد بود و به ۱۴/۱ میلیارد دلار می‌رسد. در سال گذشته این رقم ۱۲/۵ میلیارد دلار برآورد شده است. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده است، نرخ بیکاری ایران در سال ۲۰۲۴ جدید اندکی بیشتر از سال گذشته باشد و به ۹/۶ درصد برسد. نرخ بیکاری ایران در سال ۲۰۲۳ بالغ بر ۹/۴ درصد محاسبه شده است. بر اساس این گزارش، درآمد دولت ایران نیز در سال ۲۰۲۴ به معادل ۸/۴ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد رسید که بیشتر از سال قبل است. درآمد دولت در سال قبل معادل ۸/۲ درصد تولید ناخالص داخلی بوده است. بدهی ناخالص دولت ایران در سال ۲۰۲۴ تغییر محسوسی نسبت به سال قبل نخواهد داشت و در سطح معادل ۳۰/۵ درصد تولید ناخالص داخلی باقی خواهد ماند.

این گزارش کل پس‌اندازهای ناخالص ملی در ایران طی سال ۲۰۲۳ را معادل ۴۲/۳ درصد تولید ناخالص داخلی برآورد کرده و از احتمال کاهش این رقم به معادل ۴۲/۱ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۴ خبر داده است.

داخلی سرانه ایران بر اساس شاخص قدرت خرید به ۱۶۵۲۹ دلار می‌رسد که این رقم نسبت به سال قبل ۲۴۰ دلار معادل ۱/۵ درصد رشد خواهد داشت.

این گزارش با پیش‌بینی تداوم روند رشد اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۴، رشد اقتصادی ایران در این سال را ۲/۵ درصد پیش‌بینی کرده است. این رقم برای سال پیش ۳ درصد برآورد شده است. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده است نرخ تورم ایران در سال جدید میلادی با کاهش قابل توجه نسبت به سال قبل مواجه شود و از ۴۷ درصد در سال ۲۰۲۳ به ۳۲ درصد در سال ۲۰۲۴ برسد که کاهش ۱۵ درصدی خواهد داشت.

در حالی که صادرات کالا و خدمات ایران در سال ۲۰۲۳ بر اساس برآورد صندوق بین‌المللی پول افت ۲ درصدی داشته این نهاد انتظار دارد صادرات کالا و خدمات ایران در سال ۲۰۲۴ با رشد ۷ درصدی مواجه شود. از سوی دیگر واردات کالا و خدمات ایران که در سال قبل ۱۵ درصد کاهش یافته بود در سال جدید نیز ۸ درصد کاهش خواهد یافت.

تراز حساب‌های جاری ایران نیز

صندوق بین‌المللی پول با بررسی چشم‌انداز ۱۲ شاخص کلان اقتصاد ایران در سال جدید میلادی، اقتصاد ۱۸۰۰ میلیارد دلاری، کاهش تورم به ۳۲ درصد، افزایش ۷ درصدی صادرات و کاهش ۸ درصدی واردات برای ایران را در این سال پیش‌بینی کرد.

صندوق بین‌المللی پول در گزارشی به بررسی چشم‌انداز اقتصاد ایران در سال جدید میلادی پرداخته و از پیش‌بینی رشد و بهبود ۸ شاخص کلان اقتصاد ایران در این سال خبر داده است.

بر اساس پیش‌بینی این نهاد بین‌المللی، اقتصاد ایران در سال جدید میلادی ۱۸۰۰ میلیارد دلاری خواهد شد و ارزش تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس شاخص قدرت خرید در این سال با افزایش ۸۳ میلیارد دلاری نسبت به سال قبل به ۱۸۰۸ میلیارد دلار خواهد رسید.

ارزش تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس قیمت‌های جاری نیز ۲۰ میلیارد دلار نسبت به سال ۲۰۲۳ افزایش خواهد یافت و از ۳۶۶ میلیارد دلار در این سال به ۳۸۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ می‌رسد. به همین ترتیب تولید ناخالص

انتقاد منظور از مصوبه کمیسیون تلفیق درباره نحوه تخصیص قیررایگان

عضو کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی گفت: اعضای کمیسیون تلفیق مصوب کردند که قیررایگان همانند سال ۱۴۰۲ به دستگاه‌های مختلف اختصاص یابد که این مصوبه انتقاد رئیس سازمان برنامه و بودجه را در پی داشت.

حجت‌الاسلام سید محمدرضا میرتاج‌الدینی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به نشست یکشنبه شب کمیسیون تلفیق بودجه تصریح کرد: اعضای کمیسیون تلفیق با لایحه دولت مبنی بر تخصیص ۲۰ همت به قیررایگان به منظور اجرای پروژه‌های عمرانی موافقت کردند.

وی اظهار داشت: طبق این مصوبه وزارت راه و شهرسازی مقدار قیر معین شده را از وزارت نفت تحویل گرفته و همانند سال ۱۴۰۲ در سال آینده نیز بین دستگاه‌های مورد نظر توزیع خواهد کرد.

میرتاج‌الدینی افزود: این مصوبه انتقاد رئیس سازمان برنامه و بودجه را به همراه داشته. منظور معتقد بود که نحوه توزیع قیررایگان باید در اختیار دولت باشد و در نتیجه توزیع قیررایگان بین دستگاه‌های مختلف دقیق تر انجام خواهد شد.